

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Алтай сумын ЗДТГ-ын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2026/011/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Ховд хот
2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 99047408 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 99013699 Цахим
хаяг: tsetsegsurena@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Мөнхтулга

Утас: 99031809 Цахим хаяг: munkhtulgad@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АЛТАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА С.ДОЛГОРМАА ТАНАА

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд аймаг
Утас/Факс: (976)-7043-3061
Email: khovd@audit.gov.mn

2026.02.23 № 129

танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Алтай сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр “Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл” хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн доорх зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2, 18 дугаар зүйлийн 18.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, 20.2.5, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, Сангийн сайдын 2025 оны 3 дугаар тушаал, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2020 оны 49 дүгээр тогтоолын 2 дугаар заалттай тус тус нийцээгүй санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Түрээсийн орлогын 40 хувь болох 2,064.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлээгүй;
- Байгууллагын нэр дээр бүртгэлтэй газруудыг үнэлж санхүүгийн тайланд тусгаагүй;
- Нягтлан бодох бүртгэлийг аккруэл сууриар хөтлөөгүй 110,621.1 мянган төгрөгийг шууд зардалд бүртгэсэн;
- Анхан шатны баримт дутуу 14,754.0 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг санхүүжүүлж данс бүртгэлд тусгасан;
- Бараа материалыг жилийн эцэст төлсөн мөнгөн дүнтэй ижил дүнгээр нэгтгэн, бөөн дүнгээр бараа материал болгон орлогод авч зардалд бүртгэсэн;

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт болон сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр нийт 2,106,376.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө, бараа материалыг хүлээн авч данс бүртгэлд тусгасан байна.

8426050270

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Алтай сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант онд цалин хөлсний зардалд 761,760.0 мянга, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлд 95,944.6 мянган төгрөг зарцуулсан нь өмнөх оноос 132,423.4 мянган төгрөгөөр буюу 18.3 хувиар, тогтмол зардал 12,544.0 мянган төгрөгөөр буюу 17.1 хувиар тус тус өссөн нь төрийн албан хаагчийн цалин, цахилгаан халаалтын үнэ тариф өссөнтэй холбоотой байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө 7 зорилтын хүрээнд 34 арга хэмжээг төлөвлөн сумын Засаг дарга 92 хувиар дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

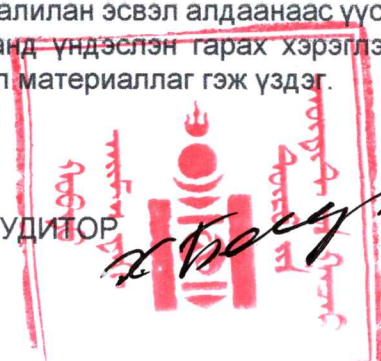
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>252,479,073.53</u>	<u>210,086,171.23</u>
33	АВЛАГА	128,788,319.53	70,311,465.23
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,439,580.79	892,435.49
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	125,323,798.74	67,394,089.74
335	Бусад авлага	2,024,940.00	2,024,940.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,024,940.00	2,024,940.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	123,690,754.00	139,774,706.00
354	Хангамжийн материал	112,056,754.00	128,140,706.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,150,000.00	1,150,000.00
35420	Аж ахуйн материал	76,534,354.00	84,748,806.00
35470	Бусад хангамжийн материал	34,372,400.00	42,241,900.00
35600	Мал амьтад	11,634,000.00	11,634,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>5,229,103,117.04</u>	<u>6,899,158,920.74</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,229,103,117.04	6,899,158,920.74
392	Биет хөрөнгө	5,225,103,117.04	6,895,158,920.74
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,019,496,302.00	3,504,836,856.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-753,306,306.62	-1,036,822,217.66
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	228,462,460.00	703,631,964.10
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-115,329,126.72	-140,935,793.40
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	282,599,607.00	299,213,457.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-149,213,588.84	-158,320,972.36
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	126,013,002.00	97,002,420.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-61,866,877.07	-34,969,920.19
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	2,775,034,189.00	3,914,563,449.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-409,281,193.71	-591,534,971.75
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	281,381,900.00	281,381,900.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,081,850.00	57,081,850.00
39217	Ном	30,900.00	30,900.00
393	Биет бус хөрөнгө	4,000,000.00	4,000,000.00
39301	Программ хангамж	3,193,700.00	3,193,700.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,193,700.00	-3,193,700.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	4,000,000.00	4,000,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5,481,582,190.57</u>	<u>7,109,245,091.97</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>75,754,106.85</u>	<u>16,977,133.71</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	75,754,106.85	16,977,133.71
413	Өглөг	75,754,106.85	16,977,133.71
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	8,917,003.85	1,033,866.71
4136	Бусад өглөг	66,837,103.00	15,943,267.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	66,837,103.00	15,943,267.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>5,405,828,083.72</u>	<u>7,092,267,958.26</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,827,405,707.68	7,092,267,958.26
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,034,383,684.00	1,034,383,684.00
51101	Өмч: - төрийн	1,034,383,684.00	1,034,383,684.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,793,022,023.68	5,479,461,898.22
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,793,022,023.68	3,784,525,549.65
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	1,694,936,348.57
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	578,422,376.04	578,422,376.04
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5,481,582,190.57</u>	<u>7,109,245,091.97</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	<u>3,014,766,652.00</u>	<u>3,238,805,054.10</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	<u>1,930,885,701.00</u>	<u>3,238,805,054.10</u>
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,495,549,588.00	2,106,376,844.10

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,495,549,588.00	2,106,376,844.10
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	13,778,901.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,059,968.00	
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,483,489,620.00	2,092,597,943.10
122	Тусламжийн орлого	435,336,113.00	00.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	435,336,113.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,083,880,951.00	1,132,428,210.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	113,623,051.00	26,693,810.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	75,347,748.00	7,328,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	38,275,303.00	19,365,250.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	970,257,900.00	1,105,734,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	970,257,900.00	1,105,734,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,732,394,568.88	1,538,119,032.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,732,394,568.88	1,538,119,032.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,663,666,317.83	1,472,435,459.80
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	651,116,672.85	753,075,029.02
210101	Үндсэн цалин	431,743,407.35	455,567,556.81
210102	Нэмэгдэл	164,461,495.50	284,181,372.21
210104	Урамшуулал	54,366,080.00	13,326,100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,642,007.80	96,944,052.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,186,333.60	66,064,113.09
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,505,709.83	7,537,165.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,793,080.11	4,524,958.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,246,254.94	3,763,563.15
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,910,629.32	15,054,252.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	72,936,102.00	84,676,555.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,056,800.00	20,998,220.00
210302	Түлш, халаалт	46,201,002.00	48,256,335.00
210303	Цэвэр, бохир ус	11,678,300.00	15,422,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	113,164,804.36	5,915,990.00
210401	Бичиг хэрэг	20,380,000.00	00.00
210402	Тээвэр, шатахуун	83,464,804.36	3,011,390.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,125,600.00	2,904,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,194,400.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	32,802,000.00	505,600.00
210604	Урсгал засвар	32,802,000.00	505,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	16,419,800.00	12,422,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	16,419,800.00	12,422,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,434,367.00	14,669,917.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,803,967.00	14,018,627.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	311,400.00	169,290.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	285,000.00	00.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,000,000.00	250,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	232,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	664,150,563.82	504,225,516.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	411,316,189.00	89,552,877.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,052,000.00	00.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	242,782,374.82	414,672,639.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	68,728,251.05	65,683,572.73

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,276,500.00	00.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	44,502,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,774,500.00	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	65,683,572.73
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	65,683,572.73
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	22,451,751.05	
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,451,751.05	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,282,372,083.12	1,700,686,021.57
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,282,372,083.12	1,700,686,021.57

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,034,383,684.00	578,422,376.04	2,510,649,940.5	4,123,456,000.60
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,034,383,684.00	578,422,376.04	2,510,649,940.5	4,123,456,000.60
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	1,282,372,083.1	1,282,372,083.12
C08	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,034,383,684.00	584,039,277.35	3,793,022,023.6	5,411,444,985.03
D01	2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,034,383,684.00	584,039,277.35	3,793,022,023.6	5,411,444,985.03
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	-8,496,474.03	-17,059,600.34
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,034,383,684.00	584,039,277.35	3,784,525,549.6	5,394,385,384.69
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	1,700,686,021.57	54,096,411.21
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,034,383,684.00	584,039,277.35	5,485,211,571.2	5,448,481,795.90

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,626,583,135.74	1,271,530,909.74
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	542,702,184.74	13,778,901.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	107,366,071.74	13,778,901.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	64,521,071.00	13,778,901.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	13,778,901.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	64,521,071.00	
120009	Бусад орлого	42,845,000.74	
122	Тусламжийн орлого	435,336,113.00	00.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	435,336,113.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,083,880,951.00	1,257,752,008.74
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	113,623,051.00	152,017,608.74
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	75,347,748.00	7,328,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	38,275,303.00	144,689,048.74
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	970,257,900.00	1,105,734,400.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	970,257,900.00	1,105,734,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,626,583,135.74	1,271,530,909.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,626,583,135.74	1,271,530,909.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,428,905,085.95	1,138,453,247.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	644,299,959.30	761,760,035.96
210101	Үндсэн цалин	382,207,194.54	416,824,752.20
210102	Нэмэгдэл	207,395,901.68	308,873,506.12
210104	Урамшуулал	45,992,224.53	12,659,561.54
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,704,638.55	23,402,216.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	80,981,298.29	95,944,636.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,051,700.00	66,098,539.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,475,500.00	7,649,642.97
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,829,700.00	3,737,406.56
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,686,498.65	3,664,433.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,937,899.64	14,794,613.92
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	73,281,102.00	85,825,120.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,056,800.00	21,148,220.00
210302	Түлш, халаалт	46,546,002.00	49,254,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	11,678,300.00	15,422,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	156,739,869.00	24,238,560.00
210401	Бичиг хэрэг	96,565,280.00	1,067,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	56,795,289.00	19,842,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,379,300.00	3,328,600.00
2105	Нормативт зардал	553,700.00	00.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553,700.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	91,661,700.00	4,047,200.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	91,344,700.00	4,047,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	16,419,800.00	12,422,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	16,419,800.00	12,422,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	114,185,822.36	25,822,017.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	112,637,422.36	24,868,727.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	311,400.00	169,290.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	285,000.00	00.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	918,000.00	580,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	204,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	250,781,835.00	128,392,878.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	197,681,035.00	107,162,878.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	53,100,800.00	21,230,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	194,052,049.79	133,077,662.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46,276,500.00	00.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	44,502,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,774,500.00	00.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	147,775,549.79	133,077,662.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	00.00	00.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,118,471,300.00	1,053,829,728.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,118,471,300.00	1,053,829,728.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,116,791,900.00	1,053,829,728.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	800,755,000.00	761,760,035.96

210101	Үндсэн цалин	424,062,100.00	416,824,752.20
210102	Нэмэгдэл	310,424,700.00	308,873,506.12
210104	Урамшуулал	37,756,300.00	12,659,561.54
210105	Гэрээт ажлын хөлс	28,511,900.00	23,402,216.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,094,500.00	95,944,636.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,364,200.00	66,098,539.39
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,007,600.00	7,649,642.97
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,703,800.00	3,737,406.56
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,003,800.00	3,664,433.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,015,100.00	14,794,613.92
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	85,825,300.00	85,825,120.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,148,400.00	21,148,220.00
210302	Түлш, халаалт	49,254,900.00	49,254,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	15,422,000.00	15,422,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,157,800.00	20,910,000.00
210401	Бичиг хэрэг	2,853,300.00	1,067,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,574,300.00	16,513,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,730,200.00	3,328,600.00
2105	Нормативт зардал	683,200.00	00.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	683,200.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,540,400.00	4,047,200.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	494,600.00	00.00
210604	Урсгал засвар	6,045,800.00	4,047,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,039,900.00	12,422,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	15,039,900.00	12,422,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,554,200.00	15,079,390.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,390,600.00	14,126,100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	169,290.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	225,000.00	00.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	00.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	728,300.00	580,000.00
210807	Газрын төлбөр	830,300.00	204,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	59,141,600.00	57,840,546.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	59,141,600.00	57,840,546.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,679,400.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,679,400.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,679,400.00	00.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,118,471,300.00	1,053,829,728.27
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,005,684,600.00	1,040,050,827.27
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,005,684,600.00	1,040,050,827.27
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	112,786,700.00	13,778,901.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,737,000.00	13,778,901.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	100,049,700.00	00.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	518,941,469.00	152,017,608.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	518,941,469.00	152,017,608.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	518,941,469.00	84,623,519.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	660,000.00	-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	660,000.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	82,500.00	-
210201	Тэтгэврийн даатгал	82,500.00	-
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,000,000.00	-
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,000,000.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	128,304,769.00	3,328,560.00

210401	Бичиг хэрэг	93,853,080.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	34,451,689.00	3,328,560.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	88,871,900.00	-
210604	Урсгал засвар	88,871,900.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	96,748,015.00	10,742,627.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	96,748,015.00	10,742,627.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	203,274,285.00	70,552,332.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	151,579,285.00	49,322,332.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	51,695,000.00	21,230,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	67,394,089.74
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		67,394,089.74
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		67,394,089.74
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	518,941,469.00	152,017,608.74
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	518,941,469.00	152,017,608.74
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	435,336,113.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	39,715,888.00	7,328,560.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	43,889,468.00	144,689,048.74
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 9,037.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 8,337.8 мянган төгрөгийн бүртгэл, тайлагналын алдаа¹-г залруулж, баталгаажуулав. Үүнд:

- Орлогыг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд 1,278.7 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн
- Авлагыг 1,191,2 мянган төгрөгөөр дутуу илэрхийлсэн.
- Өглөгийг 1,117.8 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн.

Худалдан авсан 4, Аудитаар нийт 1,905,831.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 1,778,392.7 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын алдаа²-г залруулж, баталгаажуулав. Үүнд:

- Үнэ төлбөргүй ирсэн 1,633,205.1 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, бараа материалыг бүртгээгүй;
- Өр төлбөрийг санхүүгийн тайланд 26,245.9 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн;
- Нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого 626.5 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн;
- Үр дүнгийн тайланд орлогыг 69,914.1 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн;
- Орон нутгаас олгосон санхүүжилтийг 220.0 мянган төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн;
- Бүртгэлтэй 8,935.6 өглөгийг өмнөх үеийн үр дүн дансанд бууруулах бичилт хийсэн;
- ИТХ-аас 38,565.5 мянган төгрөгийн хөрөнгийг актлах тогтоол гарсан байхад хөрөнгийг данс бүртгэлээс хасаагүй;
- Худалдан авсан 680.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг данс бүртгэлд тусгахгүйгээр шууд зардлаар хүлээн зөвшөөрсөн;

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/;

² Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/;

Дээрх алдааг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-д “аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх” заалттай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул тайланд залруулсан.

Залруулагдаагүй нийт 127,439.0 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс их байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 127,439.0 мянган төгрөгийн 6 зөрчил илэрч, 2,064.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 125,375.0 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилган давтан гаргахгүй байх 5 зөвлөмж өгсөн байна.

3.1 Төлбөрийн акт

3.1.1 Илрүүлэлт: Тус байгууллага нь өөрийн эзэмшлийн барилгыг бусдад түрээслэн 5,160.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн ч орлогын 40 хувь болох 2,064.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлээгүй нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах”, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2020 оны 49 дүгээр тогтоолын 2-д “Түрээсийн орлогоос улсын төсөвт төвлөрүүлэх хэмжээг нийт орлогын 40 хувиар тогтоосугай” гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоосон.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Байгууллагын нэр дээр кадастр гарсан газруудыг үнэлж санхүүгийн тайланд тусгаагүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.2-д “бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага” гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайланд газрыг үнэлж бүртгэх ажлыг зохион байгуулах,

3.2.2 Зардлын бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд 110,621.1 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг өр төлбөрийн дансаар дамжуулахгүйгээр шууд зардалд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузал сууриар хөтөлнө”, Сангийн сайдын 2025 оны 03 дугаар тушаалын хавсралт 4-ын 3 дугаар бүлгийн 3.7-д “Тайлант хугацаанд хамаарах бараа, ажил үйлчилгээний зардлыг дараах байдлаар бүртгэнэ” гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн мөрдөн ажиллаж нягтлан бодох бүртгэлийг аккрузал сууриар хөтөлж байх,

3.2.3 Анхан шатны баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд анхан шатны баримт дутуу 14,754.0 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, 20 дугаар зүйл “Ерөнхий нягтлан бодогчийн эрх, үүрэг”, 20.1.4-д “хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх” гэсэн заалтуудтай заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж: Анхан шатны баримтгүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлдэг байдлыг таслан зогсоох.

3.2.4 БАРАА МАТЕРИАЛЫН ДАНСТАЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

Илрүүлэлт: Бараа материалыг орлого авахдаа бөөн дүнгээр орлого авч зардалд бүртгэж байгаа нь нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-д “нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын нярав нь бараа материалыг хүлээн авах бүрд орлогын баримт үйлдэн санхүүгийн тайланд бүртгэж зарлагдахдаа шаардах хуудсыг үндэслэн бүртгэж хэвших

3.2.5 Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой

Илрүүлэлт: Шилэн дансны хуульд заасан байгууллагын батлагдсан төсөв, дараа жилийн төсвийн төсөл, хагас жилийн санхүүгийн тайлан, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт өөрчлөлт, 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 9 ажил гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 100,328.4 мянган төгрөгийн 12 ажил гүйлгээг мэдээлээгүй Шилэн дансны тухай хуулийн 6.1.2-д “хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг жил бүрийн 08 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор, өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлийг жил бүрийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, сар, улирлын гүйцэтгэлийг дараа сарын 08-ны өдрийн дотор”, 6.1.3-д “дараа жилийн төсвийн төслийг жил бүрийн 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор”, 6.1.5-д “төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг бүрэн эхээр нь тухайн жилийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор”, 6.4.1-д “тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт”, 6.4.5-д “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр;” гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: shilendans.gov.mn цахим системд Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь үнэн зөв, иж бүрэн мэдээлж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэж заасны дагуу зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын

төлөвлөгөөг 2026 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор fas.audit.mn системд тайлагнан ажиллана уу.

Шийдвэрийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж биелэлтийг Fas.audit.mn цахим системд нотлох баримтын хамт тайлагнан, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад 2026 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

4.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс:				Зөвлөмж	
								Залруулсан		Залруулаагүй			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	тоо	Дүн	тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Алтай сумын ЗДТГ	Үнэгүй орлогыг дутуу илэрхийлсэн	1	1,633,205.2	1	1,633,205.2			1	1,633,205.2				
	Бараа материалыг шууд зардалд бүртгэсэн	1	680.0	1	680.0			1	680.0				
	ИТХ-аар акталсан хөрөнгийг данс бүртгэлээс хасаагүй	1	38,565.6			1	38,565.6	1	38,565.6				
	Үр дүнгийн тайланд орлогыг илүү илэрхийлсэн	1	69,914.0			1	69,914.0	1	69,914.0				
	Өр төлбөрийг илүү илэрхийлсэн	1	35,181.5			1	35,181.5	1	35,181.5				
	Нэмэлт санхүүжилтийн орлогыг дутуу бүртгэсэн	1	626.5	1	626.5			1	626.5				
	Орон нутгийн санхүүжилтийг илүү тайлагнасан	1	220.0			1	220.0	1	220.0				
Нийт дүн		7	1,778,392.8	3	1,633,885.2	4	143,881.1	7	1,778,392.8				

4.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:							
		Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн	
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Алтай сумын ЗДТГ	Түрээсийн орлогын 40 хувийг төсөвт төвлөрүүлээгүй	1	2,064.0	1	2064					0	
	Аккруэл сууриар бүртгэл хөтлөөгүй, шууд зардалд бүртгэсэн	1	110,621.1					1	110621.1		
	Анхан шатны баримтгүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн	1	14,754.0					1	14,754.0		

	Байгууллагын нэр дээр бүртгэлтэй газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй	1	-				1	-		
	Бараа материалыг бөөн дүнгээр орлого авч зардлаар бүртгэсэн	1	-				1	0		
	Нийт дүн	5	127,439.1	1	2,064.0	0	4	125,375.1	0	-

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:					
		Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Алтай сумын ЗДТГ	Шилэн дансны хуульд заасан мэдээллийг бүрэн байршуулаагүй	1	0	0	0	0	0	1	
	Нийт дүн	1	0	0	0	0	0	1	0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
	НИЙТ	1	1				1		